

Europeiska rådet

Bryssel den 25 mars 2022
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: Europeiska rådets möte (24 och 25 mars 2022)
– Slutsatser

För delegationerna bifogas de slutsatser som Europeiska rådet antog vid mötet.

Europeiska rådet diskuterade transatlantiskt samarbete i samband med Rysslands militära aggression mot Ukraina med Förenta staternas president.

*

* *

I. RYSSLANDS MILITÄRA AGGRESSION MOT UKRAINA

1. Rysslands anfallskrig mot Ukraina bryter grovt mot internationell rätt och leder till mycket stora förluster av människoliv och skador för civilpersoner. Ryssland riktar attacker mot civilbefolkningen och civila föremål, däribland sjukhus, vårdinrättningar, skolor och platser där människor söker skydd. Dessa krigsförbrytelser måste omedelbart upphöra. De som är ansvariga och deras medhjälpare kommer att ställas till svars i enlighet med internationell rätt. Belägringen av Mariupol och andra ukrainska städer och det faktum att de ryska styrkorna nekat tillträde för humanitär hjälp är oacceptabelt. De ryska styrkorna måste omedelbart sörja för säkra vägar till andra delar av Ukraina och för att humanitärt bistånd kan levereras till Mariupol och andra belägrade städer.
2. Europeiska rådet uppmanar enträget Ryssland att omgående garantera säker passage för civilpersoner som är fast i alla andra krigszoner till en plats som de själva får välja, att omedelbart släppa alla personer som tagits som gisslan, att tillåta oavbrutet tillträde för humanitärt bistånd och att upprätta humanitära korridorer. Europeiska rådet uppmanar också enträget Ryssland att fullt ut respektera sina skyldigheter enligt internationell rätt, inbegripet internationell humanitär rätt, och följa Internationella domstolens nyligen fattade beslut.
3. Europeiska rådet kräver att Ryssland omedelbart stoppar sin militära aggression på Ukrainas territorium, omedelbart och villkorslöst drar tillbaka samtliga styrkor och all militär utrustning från hela Ukrainas territorium och fullt ut respekterar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende inom landets internationellt erkända gränser.

4. Europeiska unionen står på Ukrainas och dess befolknings sida. Europeiska rådet bekräftar Versaillesförklaringen och noterar Ukrainas strävan att närma sig EU och landets europeiska val, såsom anges i associeringsavtalet. Europeiska rådet upprepar sin uppmaning till kommissionen att lämna ett yttrande i enlighet med de relevanta bestämmelserna i fördragen. Europeiska unionen kommer att fortsätta att tillhandahålla samordnat politiskt, finansiellt, materiellt och humanitärt stöd. Europeiska unionen har hittills antagit betydande sanktioner som har mycket stor inverkan på Ryssland och Belarus och är redo att täppa till kryphål, bekämpa faktiska och möjliga försök till kringgående och agera snabbt med ytterligare samordnade kraftfulla sanktioner mot Ryssland och Belarus för att effektivt motverka Rysslands förmåga att fortsätta aggressionen. Europeiska rådet uppmanar alla länder att ansluta sig till dessa sanktioner. Alla försök att kringgå sanktionerna eller på något annat sätt hjälpa Ryssland måste stoppas.
5. Rysslands militära aggression mot Ukraina har tvingat miljoner människor att fly från sina hem. Många av dem har funnit skydd och säkerhet i Europeiska unionen, något som underlättats av mekanismen för tillfälligt skydd. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos de mest utsatta och åtgärder för att förebygga och upptäcka människohandel. Europeiska unionen lovordar alla medborgare, organisationer och regeringar i hela Europa som visat solidaritet med dem som flyr från detta avskyvärda krig.
6. Krisen utgör en betydande utmaning för infrastruktur och offentliga tjänster i värdstaterna, särskilt vid gränserna till Ukraina. Europeiska rådet erkänner alla ansträngningar som redan gjorts för att välkomna flyktingar som flyr kriget i Ukraina och uppmanar samtliga medlemsstater att öka sina ansträngningar i en fortsatt anda av enhet och solidaritet. Kommissionen uppmanas att ta alla initiativ som krävs för att underlätta sådana ansträngningar. Europeiska rådet pekar också på behovet av att snabbt slutföra arbetet med kommissionens nyligen framlagda förslag om stöd till medlemsstaterna för att säkerställa att EU-finansiering för flyktingar och deras värdar kan mobiliseras skyndsamt, och uppmanar kommissionen att utarbeta ytterligare förslag för att stärka EU:s stöd i detta avseende. Medlemsstaterna uppmanas att med stöd från kommissionen utarbeta beredskapsplaner för att även tillgodose behoven på medellång och lång sikt.

7. Europeiska unionen har åtagit sig att säkerställa fortlöpande och oavbrutna el- och gasflöden till Ukraina. Den nyligen genomförda synkroniseringen av ukrainska och moldaviska elnät med EU:s nät är en anmärkningsvärd prestation. Den visar att vår framtid nu är sammanlänkad. Säkerheten vid ukrainska kärntekniska anläggningar måste säkerställas, bland annat med stöd från Internationella atomenergiorganet.
8. Med tanke på den förstörelse och de enorma förluster som Rysslands militära aggression orsakat i Ukraina har Europeiska unionen åtagit sig att förse Ukrainas regering med stöd för att täcka dess omedelbara behov och, när det ryska angreppet har upphört, stöd till återuppbyggnaden av ett demokratiskt Ukraina. Därför har Europeiska rådet enats om att ta fram en förvaltningsfond för solidaritet med Ukraina. Europeiska rådet uppmanar sina internationella partner att delta och pekar på behovet av att snarast börja förbereda detta. Kommissionen uppmanas att fortsätta att tillhandahålla tekniskt bistånd för att hjälpa Ukraina att genomföra nödvändiga reformer.
9. Europeiska rådet efterlyser en internationell konferens som ska anordnas vid lämplig tidpunkt för att skaffa finansiering inom ramen för förvaltningsfonden för solidaritet med Ukraina.
10. Europeiska rådet bekräftar också sitt åtagande att stödja Republiken Moldavien och dess befolkning.

II. SÄKERHET OCH FÖRSVAR

11. Europeiska rådet, som erinrar om Versaillesagendan, höll en strategisk diskussion om säkerhet och försvar med hänsyn till det nya säkerhetsläget i Europa, som utgör en stor förändring av den strategiska miljön.
12. Europeiska rådet ställer sig bakom den strategiska kompassen, som ger strategisk vägledning för det kommande årtiondet och fastställer en enhetlig uppsättning av åtgärder, sätt och medel, och tydliga mål som krävs för denna nya satsning genom att
 - a) göra det möjligt för Europeiska unionen att agera snabbare och mer beslutsamt vid kriser,

- b) slå vakt om våra intressen och skydda våra medborgare genom att stärka Europeiska unionens förmåga att förutse och begränsa hot,
- c) stimulera investeringar och innovation för att gemensamt utveckla den förmåga och den teknik som krävs, och
- d) fördjupa vårt samarbete med partner för att uppnå gemensamma mål.

Europeiska rådet uppmanar rådet att omedelbart fortsätta arbetet med att genomföra den strategiska kompassen, enligt tidtabellen i den.

13. Europeiska rådet ser fram emot en analys av investeringsgapet på försvarsområdet som kommissionen ska utarbeta i samordning med Europeiska försvarsbyrån senast till mitten av maj och de förslag om eventuella ytterligare initiativ som krävs för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Detta kommer att bidra till insatserna för att stärka Europeiska unionens motståndskraft och öka EU:s säkerhets- och försvarskapacitet genom fler och bättre investeringar, med fokus på identifierade strategiska brister. Europeiska rådet uppmanar rådet att fortsätta arbetet med de förslag som kommissionen nyligen har lagt fram.
14. För att stärka Europeiska unionens och medlemsstaternas försvarsförmåga bör man utnyttja hela den potential som finns i Europeiska unionens finansieringsinstrument och finansieringsinitiativ, särskilt Europeiska försvarsfonden och det permanenta strukturerade samarbetet, förmågeutvecklingsplanen och den samordnade årliga försvarsöversikten. Dessutom bör man senast i slutet av 2022 vidta åtgärder för att främja och underlätta tillgången till privat finansiering för försvarsindustrin, även genom att på bästa sätt utnyttja de möjligheter som Europeiska investeringsbanken erbjuder. Europeiska rådet kommer regelbundet att utvärdera genomförandet av den strategiska kompassen och framstegen på säkerhets- och försvarsområdet, och kommer vid behov att ge ytterligare vägledning.

III. ENERGI

15. Europeiska unionen kommer så snart som möjligt att gradvis minska sitt beroende av import av gas, olja och kol från Ryssland, i enlighet med Versaillesförklaringen. Därför ser Europeiska rådet fram emot den övergripande och ambitiösa plan som utarbetats i nära samordning med medlemsstaterna och som kommissionen kommer att lägga fram i detta avseende senast i slutet av maj 2022. De nationella förhållandena och medlemsstaternas energimix kommer att beaktas.
16. Fortsatt höga energipriser har en alltmer negativ inverkan på medborgare och företag, vilket förvärras än mer av Rysslands militära aggression mot Ukraina. Europeiska rådet diskuterade hur man kan tillhandahålla ytterligare hjälp till de mest utsatta konsumenterna och hur man kan stödja de europeiska företagen på kort sikt.

Europeiska rådet

- a) uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att fortsätta att på bästa sätt utnyttja verktygslådan, bland annat den nya tillfälliga krisramen för statligt stöd som ett tidsbegränsat avsteg från status quo, tillfällig beskattning av eller regleringsåtgärder mot exceptionella vinster, vilket kommissionen föreslagit, kan vara en användbar finansieringskälla på nationell nivå,
- b) ger rådet och kommissionen i uppdrag att snarast ta kontakt med aktörerna på energiområdet och diskutera om och hur de alternativ på kort sikt som kommissionen lagt fram (direktstöd till konsumenterna genom kuponger, skatterabatter eller en ”aggregationsmodell/en enda köpare”, statligt stöd, beskattning (punktskatter och moms), pristak, och regleringsåtgärder såsom differensavtal) skulle bidra till att sänka gaspriset och ta itu med dess spridningseffekter på elmarknaderna, med beaktande av nationella förhållanden,

- c) uppmanar kommissionen att lägga fram förslag som på ett effektivt sätt angriper problemet med överpriser på el samtidigt som man bevarar den inre marknadens integritet, upprätthåller incitamenten för den gröna omställningen, bevarar försörjningstryggheten och undviker oproportionerliga budgetkostnader.

I dagens sammanhang med mycket höga elpriser står kommissionen redo att skyndsamt bedöma huruvida de tillfälliga nödgåtgärder på elmarknaden som medlemsstaterna anmält, inbegripet för att mildra inverkan av priserna på fossila bränslen inom elproduktionen, är förenliga med bestämmelserna i fördragen och förordning (EU) 2019/943.

Vid bedömningen av en sådan förenlighet kommer kommissionen också att, genom ett påskyndat förfarande, säkerställa att följande villkor är uppfyllda: åtgärderna minskar spotpriserna på elmarknaden för företag och konsumenter och påverkar inte heller handelsvillkoren i en utsträckning som står i motsats till det allmännas intresse. När denna bedömning görs kommer åtgärdernas tillfälliga natur och nivån av elsammanlänkning med den inre marknaden för el att beaktas.

- 17. Europeiska rådet såg över EU:s omedelbara beredskap och gav rådet i uppdrag att behandla kommissionens förslag om EU:s politik för gaslagring, med vederbörligt beaktande och med hänsyn tagen till intressena hos de medlemsstater som har väsentlig lagringskapacitet, i syfte att säkerställa en rättvis balans. Man bör nu börja fylla på gaslagren i hela unionen så snart som möjligt, med fullständigt beaktande av nationella beredskapsåtgärder. Inför nästa vinter kommer medlemsstaterna och kommissionen skyndsamt att
 - a) inrätta nödvändiga solidaritets- och kompensationsmekanismer,

- b) samarbeta om frivilliga gemensamma inköp av gas, flytande naturgas och vätgas och på bästa möjliga sätt utnyttja Europeiska unionens och dess medlemsstaters kollektiva politiska tyngd och marknadstyngden för att minska priserna under förhandlingarna; den gemensamma inköpsplattformen kommer också att vara öppen för länderna på västra Balkan och tre associerade östliga partnerländer,
 - c) slutföra och förbättra våra sammanlänkningsprojekt för gas och el i hela Europeiska unionen, inbegripet fullständig synkronisering av elnäten, samt
 - d) arbeta för att säkerställa försörjningstryggheten för samtliga medlemsstater.
18. Det är bara möjligt att uppnå energitrygghet och klimatneutralitet om Europeiska unionen stöder sig på en stabil och fullständigt sammanlänkad inre marknad för el och en välfungerande koldioxidmarknad. Europeiska rådet diskuterade hur man ska fortsätta arbetet med att övervaka och optimera deras funktion. Kommissionen uppmanas att senast i maj 2022 ta de initiativ som krävs, även med hänsyn till Acers och Esmas slutliga rapporter.
19. Europeiska unionen kommer att fortsätta samordningen med internationella partner för att säkerställa tillräcklig försörjning och för att mildra ökningen av energipriserna.

IV. EKONOMISKA FRÅGOR

20. Europeiska rådet manar till fortsatt arbete med genomförandet av Versaillesförklaringen när det gäller att bygga upp en öppnare och stabilare ekonomisk bas, i synnerhet genom att minska vårt strategiska beroende inom de känsligaste områdena, t.ex. kritiska råvaror, halvledare, hälso- och sjukvård, digitala frågor och livsmedel, genom att bedriva en ambitiös och stabil handelspolitik och genom att främja investeringar.

21. Den inre marknaden är 30 år efter inrättandet fortfarande en av Europeiska unionens främsta tillgångar för hållbar tillväxt och skapande av arbetstillfällen. Den är också avgörande för att påskynda den gröna och digitala omställningen och stärka våra ekonomiers motståndskraft. Det är nödvändigt att säkerställa den inre marknads funktion, även i kristider. För att den inre marknads fulla potential ska kunna förverkligas till gagn för de europeiska konsumenterna och bidra till ökad produktivitet och till större konkurrenskraft för europeiska företag pekar Europeiska rådet på behovet av att man
- a) strikt genomför och genomdriver reglerna för den inre marknaden och säkerställer att alla företag följer EU:s harmoniserade standarder och konkurrensregler,
 - b) genomför industristrategin och SMF-strategin,
 - c) fullbordar den inre marknaden, särskilt när det gäller det digitala området och tjänsteområdet,
 - d) noggrant övervakar och förebygger flaskhalsar samt undanröjer kvarstående omotiverade hinder och administrativa bördor och undviker nya,
 - e) sammanlänkar ekosystemen inom och mellan medlemsstaterna på ett bättre sätt och säkrar och diversifierar leveranskedjorna, och
 - f) upprätthåller Europeiska unionens kapacitet som internationell normgivare.
22. Europeiska rådet diskuterade den senaste tidens ekonomiska utveckling. Europeiska rådet ställer sig bakom de politiska prioriteringarna i den årliga översikten över hållbar tillväxt och uppmanar medlemsstaterna att låta dem avspeglas i de nationella reformprogrammen och stabilitets- eller konvergensprogrammen. Det ställer sig även bakom utkastet till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet.

23. Europeiska rådet uppmanar rådet att, med hänsyn tagen till de specifika situationerna i alla medlemsstater, driva arbetet framåt med kommissionens meddelande om stigande livsmedelspriser och global livsmedelstrygghet, vilket omfattar dels åtgärder på kort sikt för att upprätthålla överkomliga livsmedelspriser i Europeiska unionen och hjälpa jordbrukare som drabbas av höga insatskostnader, dels åtgärder på medellång sikt för att stödja omställningen till ett hållbart livsmedelssystem.
24. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att i samordning med sina internationella partner prioritera arbetet med livsmedelstrygghet och överkomliga livsmedelspriser globalt, särskilt genom att stödja livsmedelstrygghet och jordbruk i Ukraina och de mest sårbara och utsatta tredjeländerna. Detta kommer att vara det centrala målet med initiativet Farm (uppdraget för livsmedelssystemens och jordbrukets motståndskraft). Detta multilaterala arbete bör säkerställa effektivt fungerande marknader och främja lokal produktion så att risken för osäker livsmedelsförsörjning minskar. Livsmedelsförsörjningskedjornas integritet bör bevaras.

V. COVID-19

25. Europeiska rådet såg över samordningsinsatserna för att hantera covid-19-pandemin.
26. Europeiska rådet utvärderade framstegen med arbetet för ett internationellt samarbete kring global styrning på hälsoområdet och solidaritet, bland annat genom förbättrad distribution av vacciner och arbete, under överinseende av Världshälsoorganisationen, med ett framtida instrument för att stärka förebyggande, beredskap och insatser vid pandemier. Europeiska rådet välkomnar också de framsteg som gjorts i Världshälsoorganisationen när det gäller frågan om immateriella rättigheter.

VI. YTTRE FÖRBINDELSER

27. Europeiska rådet förberedde toppmötet mellan EU och Kina som ska hållas den 1 april 2022. Det diskuterade förbindelserna med Kina i det nya globala sammanhanget, särskilt Rysslands militära aggression mot Ukraina.
28. Europeiska rådet diskuterade den utdragna politiska krisen i Bosnien och Hercegovina. Europeiska unionen upprepar sitt engagemang för Bosnien och Hercegovinas och västra Balkans europeiska perspektiv. Ledarna i Bosnien och Hercegovina måste påvisa ett starkt åtagande för att skyndsamt slutföra författnings- och valreformen, som är mycket viktig för att landet ska bli fullt funktionsdugligt, samt stödja alla andra prioriterade reformer som anges i kommissionens yttrande för att uppnå status som kandidatland. Europeiska unionen står redo att fortsätta sitt engagemang på hög nivå i detta avseende.

VII. KOMMANDE ÅTGÄRDER

29. Europeiska rådet kommer att återkomma till dessa frågor vid ett extra möte.

VIII. ANDRA PUNKTER

30. Europeiska rådet valde om Charles MICHEL till Europeiska rådets ordförande för perioden 1 juni 2022–30 november 2024.
31. Europeiska rådet noterade beslutet av stats- och regeringscheferna i de fördragsslutande parter i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen som har euron som valuta, att åter utnämna Charles MICHEL till eurotoppmötets ordförande för perioden 1 juni 2022–30 november 2024.